
MATEUSZ SKOWRON*
DAMIAN URYSZEK**
JULIA WAWER***

RIRA: WALKA O NIEZALEŻNĄ I ZJEDNOCZONĄ IRLANDIĘ

Abstrakt

Prawdziwa Irlandzka Armia Republikańska (*Real Irish Republican Army*, RIRA) zaślęnęła jako ta najwytrwalej i najbardziej bezwzględnie dążąca do zjednoczenia Irlandii w jedną, niepodległą republikę. Próbując osiągnąć ten cel, grupa dokonała wielu zamachów, w wyniku których zginęło kilkadziesiąt osób. Celem artykułu jest pogłębiona analiza działalności RIRA i próba całościowego określenia charakteru organizacji. Służy temu opisanie jej historii, celów, *modus operandi*, struktury oraz dokonanych przez nią ataków terrorystycznych.

Słowa kluczowe: RIRA, zagrożenie terrorystyczne, terroryzm, Irlandia Północna.

Wstęp

Prawdziwa Irlandzka Armia Republikańska (*Real Irish Republican Army*, RIRA), z irlandzkiego Óglaigh na hÉireann (znana czasami również jako True IRA, 32 County Sovereignty Comitte, 32 County Sovereignty Movement, Irish Republican Prisoners Welfare Association, Real Óglaigh na hÉireann¹), to paramilitarna organizacja terrorystyczna działająca głównie na obszarze Irlandii Północnej, ale także w Republice Irlandii i Wielkiej Brytanii. Jest to jeden z odłamów organizacji terrorystycznej IRA (*Irish Republican Army*), powstały po zakończeniu oficjalnej działalności IRA. Żeby zrozumieć działanie tej organizacji warto nakreślić jej rys historyczny.

---

* Mateusz Skowron – studia niestacjonarne (zaoczne), I stopień, Bezpieczeństwo Wewnętrzne. Kontakt e-mail: mm.skowron@student.uw.edu.pl

** Damian Uryszek – studia niestacjonarne (zaoczne), I stopień, Bezpieczeństwo Wewnętrzne. Kontakt e-mail: d.uryszek@student.uw.edu.pl

*** Julia Wawer – studia niestacjonarne (zaoczne), I stopień, Bezpieczeństwo Wewnętrzne. Kontakt e-mail: j.wawer6@student.uw.edu.pl

¹ *Real IRA Dubbed Terror Group*, 16.05.2001, źródło: <https://www.cbsnews.com/news/real-ira-dubbed-terror-group/> [19.04.2021 r.].

Historia

Geneza powstania organizacji związana jest z wzajemną niechęcią Irlandczyków i Brytyjczyków i sięga roku 1171, kiedy Irlandia przeszła pod panowanie Wielkiej Brytanii. Na ziemiach irlandzkich zaczęli osiedlać się Szkoci i Brytyjczycy, którzy wyznawali protestantyzm, podczas gdy miejscowa ludność wyznawała katolicyzm. Irlandczykom konfiskowano ziemie, które oddawano nowo przybyłym, by zachęcić ich do emigracji w te rejony.

Z czasem coraz bardziej zaczęły pogłębiać się podziały na tle etnicznym, religijnym i ekonomicznym. Przez ponad osiemset lat pod władzą brytyjską na terenie Irlandii dochodziło do wielu konfliktów: buntów, demonstracji, powstań. Największe z nich, zwane antyangielskim, które wybuchło w 1641 roku, zostało krwawo stłumione przez wojska brytyjskie. Korona wprowadzała kolejne akty prawne, które stopniowo zmieniały status terenów irlandzkich. Zalicza się do nich m.in. Akt Zasiedlenia, wprowadzający egzekucje dla uczestników antybrytyjskich powstań, czy Akt Unii, na mocy którego Irlandia została wcielona do Królestwa.

W kwietniu 1916 roku wybuchło Powstanie Wielkanocne, którego początek uznaje się za datę powstania IRA. Została ona założona przez członków wojskowej formacji Irish Volunteers. Posiadała również własne polityczne skrzydło – Sinn Féin. W 1919 roku ogłoszono powstanie państwa irlandzkiego, co nie spotkało się z przychylną reakcją ze strony Korony Brytyjskiej. W 1920 roku podzieliła ona wyspę na 2 okręgi: jeden katolicki ze stolicą w Dublinie, drugi – protestancki – ze stolicą w Belfaście. Po uchwaleniu przez Stormont (północnoirlandzki parlament) Aktu specjalnych uprawnień i Aktu o porządku publicznym, w 1968 roku całą Irlandię Północną objęła fala demonstracji, która zmusiła Koronę do wprowadzenia wojsk brytyjskich. IRA przez cały czas prowadziła działania mające na celu pozbycie się wojsk i zjednoczenia Irlandii. Dopiero w Wielki Piątek 10 kwietnia 1998 roku między rządami Wielkiej Brytanii, Irlandii i najważniejszymi partiami irlandzkimi zostało zawarte Porozumienie Wielkopiątkowe. W 2000 roku Wielka Brytania zawiesiła autonomię Irlandii Północnej, ze względu na niezłożenie broni przez IRA. Organizacja wydała jednak oświadczenie, w którym obwieściła zakończenie działań i rozbrojenie.

Nie rozwiązało to problemu terroryzmu. Nadal istniały ugrupowania, które kontynuowały działania rozpoczęte przez IRA. Były to CIRA (Kontynuacja Irlandzkiej Armii Republikańskiej), INLA (Irlandzka Narodowa Armia Wyzwoleńcza), PIRA (Prowizoryczna Irlandzka Armia Republikańska) i RIRA (Prawdziwa Irlandzka Armia Republikańska). Różniły się one wyznawanymi wartościami i metodami działań.

Powstanie RIRA

RIRA nie powstała bezpośrednio po rozpadzie IRA. Jest odłamem PIRA (znanej również jako PROVOS lub PROVO – od Provisionals), od której się oddzieliła ze względu na konflikt paradygmataczny. Składa się z najbardziej radykalnych członków głównego trzonu PIRA.

Założyciele RIRA sprzeciwiali się podpisanemu przez IRA w 1997 roku zawieszeniu broni oraz zaangażowaniu ruchów republikańskich w procesy pokojowe. Zignorowali refe-

rendum majowe, w którym przyjęto Porozumienie Wielkopiątkowe. Zamiast tego wybrali walkę zbrojną, mając na celu zabezpieczenie wycofania się wojsk brytyjskich z terenów Irlandii Północnej i Republiki Irlandii.

W październiku 1997 roku w Gweedore (miasto w hrabstwie Donegal w Irlandii) zebrała się starszyzna RIRA. Radykalni członkowie byli zaniepokojeni kierunkiem, w jakim zmierza organizacja i jej zbrojne skrzydło Sinn Fenn, czyli stopniowym wprowadzaniem strategii pokojowej. Naciskali oni na kontynuowanie działań związanych z przemocą, jednak stanowili mniejszość. Podczas burzliwej debaty jeden z czołowych członków został zmuszony do wyjścia i rezygnacji ze swojej pozycji². W efekcie w grudniu 1997 roku od RIRA odłączyła się grupa radykałów, która przyjęła nazwę *32 County Sovereignty Comittee* (32CSC). Zaprzeczała wszelkim stwierdzeniom służb bezpieczeństwa, jakoby była polityczną reprezentacją RIRA oraz podkreślała, że nie jest zamieszana w przemoc. Ten sam podział w ruchu doprowadził do tego, że w tym samym czasie inna paramilitarna grupa, znana obecnie jako Prawdziwa IRA oderwała się od Tymczasowej Irlandzkiej Armii Republikańskiej.

W 1998 roku w Omagh miały miejsce krwawe zamachy, w wyniku których zginęło 29 osób, a 220 zostało rannych. Ataki wywołały oburzenie opinii publicznej i spowodowały zawieszenie działalności RIRA. Dwa lata później organizacja ponownie zaczęła być aktywna, rozszerzając działalność także na teren Wielkiej Brytanii. Doprowadziło to do wpisania w maju 2001 roku ugrupowania na listę międzynarodowych organizacji terrorystycznych prowadzoną przez Departament Stanu USA. W wyniku tego członkowie RIRA zostali w całości pozbawieni aktywów finansowych.

W 2003 roku odbył się proces jednego z przywódców – Michaela McKeivitta. Został on oskarżony o kierowanie działaniami terrorystycznymi i członkostwo w nielegalnej organizacji i otrzymał wyrok 20 lat pozbawienia wolności³. Nie zakończyło to jednak działalności RIRA. Pomimo że nie przeprowadziła żadnych bardziej znaczących ataków przez następne kilka lat, to bojownikom udało się przeprowadzić udany zamach bombowy, którego skutkiem była śmierć byłego informatora Sinn Fenn⁴.

We wrześniu 2005 roku kilka republikańskich bojowych grup ogłosiło złożenie broni i obiecywały pokojowe rozwiązanie problemu w Północnej Irlandii. Jedynymi dwoma ugrupowaniami, które nie przystały na ten akt były RIRA i CIRA⁵. W październiku 2007 roku Prawdziwa Irlandzka Armia Republikańska ogłosiła, że zacznie atakować Służby Policji Północnej Irlandii. W tym czasie miały miejsce dwa ataki, w wyniku których rannych

² S. Boyne, *The Real IRA: after Omagh, what now?*, 24.08.1998, źródło: https://web.archive.org/web/20071025035213/http://www.janes.com/security/international_security/news/jir/jir980824_1_n.shtml [21.04.2021 r.].

³ *Dissident Republican Groupings, and a Chronology of Dissident Republican Activity, 1994–2011*, CAIN Web Service – Ulster University, źródło: <https://cain.ulster.ac.uk/issues/violence/chronodissidents.htm#chron> [21.04.2021 r.].

⁴ Tamże.

⁵ *Country Reports on Terrorism 2017 – Foreign Terrorist Organizations: Real IRA*, źródło: <https://www.refworld.org/docid/5bcf1f2d13.html> [22.04.2021 r.].

zostało kilku funkcjonariuszy⁶. W 2009 roku dwóch członków organizacji zaatakowało baraki wojskowe w County Antrim, zabijając dwóch żołnierzy i raniąc czterech.

W tym samym roku od RIRA odłączyła się grupa nazwana *Oglaigh na hEireann* (Żołnierze Irlandii). Do rozłamu doszło na skutek nieporozumień między przywódcami RIRA, a byłym przywódcą – Michaeliem McKevittem. Starszyzna organizacji była przekonana, że nowi członkowie są bardziej zainteresowani działalnością kryminalną, niż walką z siłami Korony. Nowo powstała grupa przysięgła wierność McKevitnowi, jednak nie jest pewne jaką odgrywał on w niej rolę⁷.

W latach 2010–2012 RIRA nie organizowała żadnych większych ataków. Jej członkowie skupieni byli na walce o wewnętrzne wpływy i eliminacji dilerów narkotykowych, którzy według nich byli zagrożeniem dla społeczeństwa. W 2011 roku INC (Niezależna Komisja Monitorująca) ogłosiła, że RIRA nie jest już grupą militarną. Pomimo tego, że poszczególni jej członkowie nadal byli aktywni, organizacja nie posiadała już żadnej zorganizowanej struktury i przywództwa⁸.

W 2012 roku RIRA ogłosiła, że połączy się z trzema innymi grupami pod nazwą Nowa IRA. Nowe ugrupowanie nadal żądało wycofania wojsk brytyjskich i wpływów politycznych z terytorium Irlandii. 26 lipca RIRA oficjalnie przestała istnieć. Jej byli członkowie albo przyłączyli się do NR, albo zrezygnowali z walki.

Cel

Głównym celem RIRA jest pozbycie się wojsk brytyjskich z terytorium Irlandii Północnej i zjednoczenie z Republiką Irlandii. Tym samym zamiarem RIRA jest realizacja celów postawionych w XX wieku przez IRA. W szerszej perspektywie przez przemoc chce przekonać Brytyjczyków, by wyjechali z terytorium Północnej Irlandii i wyraża chęć, by protestantów, którzy nie akceptują zjednoczonej Irlandii przesiedlić do Wielkiej Brytanii – jako formę czystek etnicznych.

W węższej perspektywie organizacja próbuje upokorzyć liderów Sinn Fenn, którzy angażują się w proces pokojowy, próbując udowodnić im, że ponieśli porażkę w próbie zapewnienia pokoju. Uważa się także, że RIRA próbuje wywołać reakcję zwrotną lojalistów.

⁶ *Policeman shot in Derry gun attack*, „The Irish Times” 2007, źródło: <https://www.irishtimes.com/news/policeman-shot-in-derry-gun-attack-1.814543> [22.04.2021 r.].

⁷ C. Lally, *Real IRA leader Michael McKeivitt released from prison*, „The Irish Times” 2016, źródło: <https://www.irishtimes.com/news/crime-and-law/real-ira-leader-michael-mckeivitt-released-from-prison-1.2589977> [22.04.2021 r.].

⁸ C. O’Brien, *International Monitoring Commission found IRA ‘out of business’*, „The Irish Times” 2015, źródło: <https://www.irishtimes.com/news/politics/international-monitoring-commission-found-ira-out-of-business-1.2328636?mode=sample&auth-failed=1&pw-origin=https%3A%2F%2F> [22.04.2021 r.].

Środki i metody działania

RIRA zaadoptowała niektóre paramilitarne taktyki używane przez PIRA podczas ostatniej kampanii. Ich próby obejmowały m.in.:

- podkładanie ładunków wybuchowych w centrach miast i innych miejscach w celu osłabienia infrastruktury ekonomicznej,
- atakowanie baz północnoirlandzkich sił bezpieczeństwa za pomocą moździerzy domowej roboty i samochodów bomb, oraz ograniczania możliwości przemieszczania się służb za pomocą min,
- szukanie sposobu na finansowanie swojej działalności, w szczególności zakupu broni przez napady z bronią,
- szerzenie terroru i zakłócanie porządku na kontynencie brytyjskim przez używanie bomb zapalających i ładunków samochodowych.

Liczebność

Z racji na charakter organizacji ciężko jednoznacznie jest podać liczbę członków Prawdziwej IRA. W 1998 roku szacowano ją na około 100 do 200⁹. Dziesięć lat później RIRA składała się z około 100 osób¹⁰. W 2012 roku informacje mówiły o liczbie 250–300 członków (dane Służb Policji Irlandii Północnej), przy czym mowa tutaj o połączonych siłach CIRA oraz RIRA, wraz z ich współpracownikami¹¹.

Obecnie Irlandzka Garda Counter-Terrorism International szacuje, że w RIRA znajduje się 50 zatwardziałych paramilitarnych działaczy po stronie północnoirlandzkiej, wspieranej przez 50 facylitatorów¹², członków rodzin i współpracowników.

Struktura

Struktura dowodzenia RIRA znacznie przypomina tę, która ma zastosowanie w Tymczasowej Irlandzkiej Armii Republikańskiej. Za przywództwo odpowiada Rada Armii, która składa się z siedmiu członków. Rolę wiodącą pełni szef sztabu, a za nim znajduje się kwatermistrz generalny odpowiadający za zaopatrzenie dla armii. Dalej jest dyrektor szkolenia, dyrektor operacyjny, dyrektor finansowy, dyrektor do spraw reklamy oraz adiutant generalny¹³.

⁹ Abstracts on Organisations, źródło: <https://cain.ulster.ac.uk/othelem/organ/rorgan.htm> [20.04.2021 r.].

¹⁰ *Country Reports on Terrorism 2017*.

¹¹ T. Brady, *Threat level remains severe after merger of terror groups*, 14.09.2012, źródło: <https://www.independent.ie/opinion/analysis/tom-brady-threat-level-remains-severe-after-merger-of-terror-groups-26897797.html> [20.04.2021 r.].

¹² Osoba biorąca czynny udział we wspieraniu bądź ułatwianiu procesu komunikacyjnego pomiędzy osobami lub grupami.

¹³ *Real Irish Republican Army – Structure and Status*, źródło: https://www.liquisearch.com/real_irish_republican_army/structure_and_status [17.04.2021 r.].

Wysoko postawieni członkowie RIRA:

Zdjęcie 1. Michael McKevitt

Źródło: Independent.ie.

Michael McKevitt, urodzony 4 września 1949 roku, swoją działalność w strukturach irlandzkich organizacji terrorystycznych rozpoczął od członkostwa w Tymczasowej IRA (PIRA). Od początku lat 80. XX wieku pełnił funkcję generalnego kwatermistrza i nadzorował składowanie broni oraz poruszanie się grupy. Struktury PIRA opuścił w 1997 roku na rzecz RIRA, w ramach sprzeciwu wobec zawartego Porozumienia Wielkopiątkowego. McKevitt stał się przywódcą organizacji, która odrzuciła postanowienia porozumienia z 1997 roku i nadal przeprowadzała ataki terrorystyczne w Irlandii i Wielkiej Brytanii. W 2003 roku skazano go na dwadzieścia lat więzienia za udział w zamachu w Omagh, do którego się nie przyznał. Twierdził, że władze brytyjskie i irlandzkie miały świadomość braku jego udziału w tym zamachu. Według informacji ujawnionych w procesie, jego plany obejmowały m.in. próbę zamachu na ówczesnego premiera Wielkiej Brytanii Tony'ego Blaira. Przedwcześnie zwolniony z więzienia w 2016 roku, zmarł w styczniu 2021.

Zdjęcie 2. Liam Campbell

Źródło: Anti-imperialist.

Liam Campbell to były członek kierownictwa RIRA, Rady Armii RIRA oraz dyrektor operacyjny organizacji. Przed dołączeniem do grupy brał udział w atakach terrorystycznych na terenie Irlandii Północnej. W 2000 roku został skazany na 5 lat więzienia za zaangażowanie w RIRA. W latach 2006–2007 usiłował zdobyć broń dla RIRA poprzez litewskich handlarzy bronią. Po wewnętrznym konflikcie w organizacji pod koniec pierwszej dekady XXI wieku, pomagał w utworzeniu *Oglaigh na hEireann*.

Do innych ważnych członków Prawdziwej Irlandzkiej Armii Republikańskiej zalicza się także Joe’go O’Connora, który przewodniczył oddziałom RIRA w Belfaście. Zajmował się opieką społeczną dla więźniów RIRA. Został zamordowany w 2000 roku. Z RIRA od momentu jej powstania był także związany Alan Ryan. Przewodził skrzydłem działającym w Dublinie. Od 1999 do 2003 roku przebywał w więzieniu za prowadzenie obozu szkoleniowego dla republikańskich bojowników. Został zamordowany w 2012 roku przez irlandzkie gangi narkotykowe.

Cele ataków

RIRA zakłada powstanie zjednoczonej Irlandii, bez zwierzchnictwa Wielkiej Brytanii. Sprzeciwia się wszelkim porozumieniom politycznym, które są sprzeczne z irlandzką jednością i niezależnością. Stosuje najczęściej taktykę polegającą na bombardowaniu centrów miast, aby zaszkodzić gospodarce Irlandii Północnej. Organizacja w swoich działaniach celuje również w członków sił bezpieczeństwa Irlandii Północnej, przeprowadzając ataki na ich bazy za pomocą domowej roboty bomb samochodowych, moździerzy, a także stosowanie min lądowych, co ogranicza mobilność tych osób. Członkowie RIRA stosują także bomby zapalające oraz samochodowe w celu szerzenia terroru na terytorium Wielkiej Brytanii.

RIRA twierdziła, że jej ataki nie są wymierzone w ludność cywilną, jednak działania, które opierały się na podkładaniu bomb w centrach zatłoczonych miast, musiały w końcu ponieść za sobą ofiary wśród ludności cywilnej. Działania organizacji doprowadziły do masakry w Omagh.

RIRA stara się za pomocą przemocy pokazać Brytyjczykom ich niepodległościowe dążenia. Ponadto celami członków RIRA były również lokalne społeczności protestanckie.

Zamachy

Od października 1999 roku organizacja przeprowadziła ponad 40 zarejestrowanych ataków terrorystycznych¹⁴.

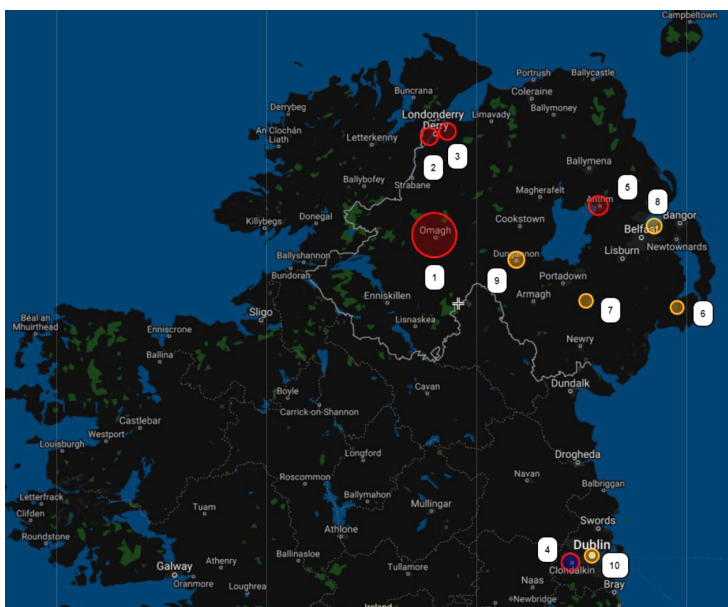
15 sierpnia 1998 roku w niespełna 20 tysięcznym mieście Omagh położonym w Irlandii Północnej eksplodował samochód pułapka. Bomba zabiła 29 osób i raniła około 220. Głównym motywem zamachu było nieakceptowanie przez organizację porozumienia wielkopiątkowego, którego celem miało być wygaszenie konfliktu w Irlandii Północnej.

¹⁴ Global Terrorism Database, źródło: <https://www.start.umd.edu/gtd/> [18.04.2021 r.].

Zamachowcy ukradli samochód z miasta na terenie Irlandii dwa dni przed zamachem i uzbroili go w około 230 kg materiałów wybuchowych opartych na nawozach sztucznych. Początkowy plan zakładał pozostawienie go na parkingu przed sądem, jednak z powodu braku miejsc zaparkowali go pod sklepem przy głównej ulicy, w niedalekiej odległości od pierwotnego celu. Detonacja została poprzedzona trzema telefonami do lokalnej organizacji charytatywnej oraz stacji radiowej. Terroryci dawali jednak na tyle niesprecyzowane informacje, że odpowiedzialna za ewakuację policja przeniosła ludzi bliżej miejsca z pozostawioną bombą. RIRA zarówno przyznała się do przeprowadzenia tego ataku, jak i stanowczo zaprzeczyła celowemu wprowadzaniu w błąd odnośnie do położenia materiałów wybuchowych.

Mapa 1. Miejsca zamachów RIRA na terenie Irlandii oraz Irlandii Północnej, w wyniku których odnotowano ofiary śmiertelne (kolor czerwony) lub ranne (kolor pomarańczowy)

Źródło: opracowanie własne (dane oparte na danych Global Terrorism Database, prowadzonej przez National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism (START), źródło: <https://www.start.umd.edu/gtd/>). Za wzór mapy posłużył wycinek udostępniony w Google Maps).

Zdjęcie 3. Zdjęcie zrobione przez hiszpańskiego turystę na kilka chwil przed wybuchem bomby w Omagh. Czerwone auto na zdjęciu to samochód-pułapka, który eksplodował.

Źródło: vintag.es.

Inne zamachy przeprowadzone przez RIRA:

- We wrześniu 2000 roku członkowie RIRA ostrzelali wyrzutnią rakiet siedzibę MI6 w Londynie. Nie spowodowało to obrażeń u żadnej z osób, jedynie budynek uległ drobnym uszkodzeniom.
- Jeden z głośniejszych, ale bezkrwawych ataków miał miejsce 4 marca 2001 roku. Członkowie RIRA podłożyli bombę samochodową przed studiem telewizyjnym BBC w Londynie. Zamachowcy wykonali telefon, informując o ładunku, co umożliwiło policji skutecznie ewakuować osoby będące w pobliżu.
- 3 sierpnia 2001 roku eksplodował kolejny samochód pułapka, tym razem w pobliżu stacji metra Ealing w Londynie. Rannych zostało 7 osób.
- Niezidentyfikowany mężczyzna dzwoniąc 2 sierpnia 2001 roku przedstawił się jako członek RIRA i ostrzegł przed podłożoną bombą na lotnisku w Belfaście. Znalaziono samochód-pułapkę, którego wybuch nie skutkowało żadnymi rannymi.
- W 2004 RIRA przeprowadziła kilka zamachów pocztowych, grożąc przy tym pracownikom służby więziennictwa, funkcjonariuszom policji oraz politykom.
- We wrześniu tego samego roku członkowie RIRA oddali kilkadziesiąt strzałów w kierunku pracowników w Londonderry.
- W 2002 roku w Londonderry odnotowano pierwszą po Omagh ofiarę zamachów RIRA.
- W listopadzie 2007 roku w pobliżu Londonderry w wyniku wybuchu samochodu-pułapki również zginął cywil. Ok. godziny 04:00 w rejonie Clondalkin w Dublinie w Irlandii niezidentyfikowani bojownicy włamali się do domu przywódcy Irlandzkiej Armii

Republikańskiej Continuity, Liama Kenny’ego, którego zamordowali. Żonie przywódcy udało się uciec. Uważa się, że Kenny był byłym członkiem Sinn Fein. Oficjalnie żadna grupa nie przyznała się do ataku.

- 7 marca 2009 roku dwóch członków RIRA dostało się do koszarów Massereene znajdujących się na północ od Belfastu w Antrim. Strzelec wszedł do środka wraz z dostarczoną pizzą i oddał blisko 40 strzałów z karabinu automatycznego. Drugi z zamachowców był odpowiedzialny za prowadzenie samochodu. W wyniku ataku zginęło dwóch żołnierzy, a 4 zostało rannych. Był to najkrwawszy atak od czasu zamachu w Omagh.
- 17 lipca 2002 roku w mieście Downpatrick położonym 30 kilometrów od Belfastu, w wyniku wybuchu bomby rannych zostało dwóch funkcjonariuszy policji.
- Pierwszego sierpnia 1998 roku w ruchliwej dzielnicy miasta Banbridge zdetonowany został samochód pułapka. Bomba nie spowodowała ofiar, ale 35 osób zostało rannych. Bliźniacze akcje miały miejsce w tym roku w Moira i Portadown.
- W Hollywood położonym na północ od Belfastu, 12 kwietnia 2010 roku bojownicy RIRA zdetonowali samochód z ładunkiem. W wyniku eksplozji ranny został jeden cywil.
- W listopadzie 2007 roku członkowie RIRA postrzelili policjanta po służbie w Dunganon.
- Wieczorem 17 lutego nieznani sprawcy podpalili sklep Happy Hippy w Dublinie. W wyniku tego działania ranny został jeden cywil.

Ideologia

RIRA, podobnie jak jej poprzednicy, skupia się na starych postulatach irlandzkiego nacjonalizmu, który zakłada utworzenie trzydziestu dwóch hrabstw zjednoczonej Irlandii. Prawdziwa Irlandzka Armia Republikańska odrzuca jakiegokolwiek negocjacje z rządem brytyjskim lub irlandzkim, uważając takie działanie za niedopuszczalne. Sprawia to jednak, że moc sprawcza RIRA jest tak naprawdę znikoma, nie ma niezbędnej dla rewolucji mocy. Metody, którymi posługuje się organizacja, nie są adekwatne do obecnych czasów. Skupienie się na działaniu poprzez przemoc i terror nie pomaga w postrzeganiu ugrupowania przez obywateli, którzy są zdecydowanie bardziej przychylni wobec pokojowego podziału władzy w Irlandii Północnej.

Ostatecznym celem RIRA miało być osiągnięcie jedności i niezależności Irlandii. Chciano, by Irlandia Północna zjednoczyła się z Irlandią jako jeden naród. Członkowie organizacji traktowali zależność od Wielkiej Brytanii oraz obecność brytyjskich żołnierzy na terenach Irlandii Północnej za bezprawne i będące zagrożeniem dla suwerenności. Ugrupowanie, zdając sobie sprawę z braku potencjału na szybkie i radykalne działanie, które miałyby sprawić odrzucenie Wielkiej Brytanii, przyjęło taktykę długoterminową. Bojownicy chcieli, poprzez destabilizację własnego kraju i brak pokoju, by nie doszło do realizacji postanowień Porozumienia Wielkopiątkowego.

Udział w polityce

Real IRA ma swój – nieco wątpliwy – udział także w polityce. Założony przez Bernadette Sans McKeivitt w 1997 roku *32 Ruch Suwerenności* jest określany jako „skrzydło polityczne” tej organizacji, pomimo tego, że obie strony temu zaprzeczają. Jednak grupa ta jest obecnie w Stanach Zjednoczonych uznana za zagraniczną organizację terrorystyczną, ze względu na dowody świadczące o nierozzerwalnym połączeniu z RIRA. Jak stwierdził Rzecznik Departamentu USA „dowody dostarczone przez rządy brytyjski jak i irlandzki oraz materiały z otwartych źródeł jasno pokazują, że osoby, które stworzyły Real IRA, również ustanowiły te dwa podmioty, aby służyły jako publiczne oblicze RIRA. Te organizacje zajmują się propagandą i zbieraniem funduszy w imieniu i we współpracy z Real IRA”. Po tym oświadczeniu wszelkie amerykańskie wpływy finansowe stały się nielegalne, aktywa finansowe grupy są blokowane przez amerykańskie instytucje, a wizy dla członków organizacji odmawiane.

Niezarejestrowaną działalność prowadzi także skrajnie lewicowa partia polityczna Saoradh, która rzekomo powiązana jest z New IRA, czyli połączeniem RIRA oraz kilku innych grup paramilitarnych. Pomimo zapewnień, że partia jest samodzielna, jej polityka dążenia do ustanowienia trzydziestu dwóch okręgów w Irlandii i uznania irlandzkiej podległości wobec Wielkiej Brytanii za „nielegalną okupację”, mówi sama przez siebie. RIRA jest nielegalna z punktu widzenia zarówno prawa brytyjskiego, jak i irlandzkiego, podobnie jak inne organizacje mające w nazwie „Irlandzka Armia Republikańska”. Za członkostwo w organizacji grozi kara do dziesięciu lat pozbawienia wolności (według prawa brytyjskiego). Poza tym ugrupowanie figuruje na listach organizacji terrorystycznych Departamentu Stanu USA oraz Unii Europejskiej¹⁵.

Relacje z innymi grupami terrorystycznymi

W 2012 roku zaczęto łączyć RIRA z innymi, mniejszymi republikańskimi ugrupowaniami, na przykład z Republican Action Against Drugs (RAAD). Twór ten zaczęto nazywać Nową IRA. Jednak członkowie organizacji nadal identyfikują się jako członkowie Real IRA. Nie licząc RAAD, do sojuszu należy także grupa wschodniego Tyrone (odpowiada ona między innymi za zabicie oficera PSNI Ronana Kerra), grupa z Belfastu oraz Kontynuacja Irlandzkiej Armii Republikańskiej (CIRA). RIRA jest posądzana także o kontakty z Al Kaidą – w 2001 roku media poinformowały o aresztowaniu trzech członków RIRA na Słowacji, którzy prawdopodobnie pozyskiwali wsparcie finansowe od przedstawiciela Osamy bin Ladena oraz dyrektora finansowego Al Kaidy, Hamida Aicha¹⁶.

Jeśli chodzi o finanse RIRA, jednym ze źródeł dochodu jest zamożna społeczność irlandzka zamieszkująca w USA. Przeciwnicy porozumienia pokojowego w znaczny sposób zasilają kapitał organizacji. Jednak największy dochód przynosi ugrupowaniu nielegal-

¹⁵ Foreign Terrorist Organizations (FTOs).

¹⁶ A. Stańco, *The troubles. Terroryzm w ulsterze: po dwóch stronach barykady*, „Dialogi Polityczne” 2011, nr 14.

ny handel wyrobami tytoniowymi. Pomimo wysiłków organów celnych oraz pozostałych sił bezpieczeństwa Irlandii, organizacja czerpie z tego procederu korzyści w wysokości dziesiątków milionów dolarów rocznie (w skali roku kwota oscyluje w okolicach 50 mln USD). Specjalny raport międzynarodowej firmy księgowej KPMG sugeruje, że nielegalny handel papierosami w Wielkiej Brytanii należy do największych w Europie, a specjalne dochodzenie gazety The Sun dowiodło, że za około czterdzieści procent tego procederu na wyspach odpowiedzialna jest właśnie RIRA. Oprócz nielegalnego handlu tytoniem, organizacja pozyskuje środki ze sfalszowanych produktów alkoholowych i paliwowych, a także z opłat ochronnych pobieranych szczególnie na terenach działania policji¹⁷.

Wsparcie zagraniczne

RIRA w broń zaopatruje się głównie na Bałkanach oraz w Europie Wschodniej. Początkowo niewielkie ilości zaopatrzenia zbrojnego pozyskiwała z tymczasowych składów broni IRA, w których znajdowały się między innymi pistolety maszynowe Uzi, karabiny szturmowe AK-47, pistolety, detonatory czy materiały wybuchowe Semtex. Członkowie grupy otrzymywali również broń i przeszkolenie z Libii oraz Organizacji Wyzwolenia Palestyny. Zajmowali się również produkcją domową, dzięki czemu pozyskiwali materiały wybuchowe i prowizoryczne moździerz. Wiele prób zdobycia broni z innych źródeł niż wewnątrz kraju zakończyło się fiaskiem.

W 2000 roku starano się przemycić partię broni z Chorwacji, po udanej akcji z 1999 r., ale plany zostały wykryte przez miejscową policję. Przejęła ona karabiny RPG-18, karabiny szturmowe AK-47, TM500, detonatory oraz amunicję. Rok później RIRA podjęła kolejną próbę na Słowacji. W 2006 roku, dzięki operacji przeprowadzonej przez brytyjską Służbę Bezpieczeństwa, dokonano aresztowań podczas próby pozyskania przez RIRA broni z Francji. W skonfiskowanym arsenale znaleziono między innymi rakiety ziemia-powietrze SA-7, wyrzutnie rakiet, ciężkie karabiny maszynowe oraz snajperskie, broń przeciwpancerną i pistolety z tłumikami. Cztery lata później dwie osoby uznano za winne za usiłowanie importu broni i materiałów wybuchowych¹⁸.

Tytuł w języku angielskim:

RIRA: FIGHT FOR INDEPENDENT AND UNITED IRELAND

¹⁷ *The Richest Terror Organizations: #10 – The Real IRA*, źródło: <https://forbes.co.il/e/10-the-real-ira/> [17.04.2021 r.].

¹⁸ *Two guilty of Real IRA gun plot*, „BBC News” 2010, źródło: <https://www.bbc.com/news/10464897> [28.10.2021 r.].

Bibliografia

- Abstracts on Organisations*, źródło: <https://cain.ulster.ac.uk/othelem/organ/rogan.htm>.
- Before the Bomb – 15 August*, 1998, źródło: <http://www.wesleyjohnston.com/users/ireland/past/omagh/before.html>
- Boyne S., *The Real IRA: after Omagh, what now?*, 24.08.1998, źródło: https://web.archive.org/web/20071025035213/http://www.janes.com/security/international_security/news/jir/jir980824_1_n.shtml.
- Brady T., *Threat level remains severe after merger of terror groups*, 14.09.2012, źródło: <https://www.independent.ie/opinion/analysis/tom-brady-threat-level-remains-severe-after-merger-of-terror-groups-26897797.html>.
- Breen S., *Leading 'Real IRA' member is shot dead in Ballymurphy*, 14.10.2000, źródło: <https://www.irishtimes.com/news/leading-real-ira-member-is-shot-dead-in-ballymurphy-1.1109180>.
- Country Reports on Terrorism 2017 – Foreign Terrorist Organizations: Real IRA*, źródło: <https://www.refworld.org/docid/5bcf1f2d13.html>.
- Dissident Republican Groupings, and a Chronology of Dissident Republican Activity, 1994–2011*, CAIN Web Service – Ulster University, źródło: <https://cain.ulster.ac.uk/issues/violence/chronidissidents.htm#chron>.
- Former Real IRA leader Michael McKevitt dies following illness*, 2.01.2021, źródło: <https://www.belfasttelegraph.co.uk/news/northern-ireland/former-real-ira-leader-michael-mckevitt-dies-following-illness-39923969.html>.
- Global Terrorism Database, źródło: <https://www.start.umd.edu/gtd/>.
- Historia zamachu bombowego w Omagh w Irlandii Północnej*, 19.11.2019, źródło: <https://www.greelane.com/pl/humanistyka/zagadnienia/1998-omagh-bombing-3209273/>.
- Lally C., *Real IRA leader Michael McKevitt released from prison*, „The Irish Times” 2016, źródło: <https://www.irishtimes.com/news/crime-and-law/real-ira-leader-michael-mckevitt-released-from-prison-1.2589977>.
- Minutes Before the Omagh Bombing*, 21.01.2018, źródło: <https://www.vintag.es/2018/01/minutes-before-omagh-bombing.html>.
- O'Brien C., *International Monitoring Commission found IRA 'out of business'*, „The Irish Times” 2015, źródło: <https://www.irishtimes.com/news/politics/international-monitoring-commission-found-ira-out-of-business-1.2328636?mode=sample&auth-failed=1&pw-origin=https%3A%2F%2F>
- O'Brien C., *International Monitoring Commission found IRA 'out of business'*, 26.08.2015, źródło: <https://www.irishtimes.com/news/politics/international-monitoring-commission-found-ira-out-of-business-1.2328636?mode=sample&auth-failed=1&pw-origin=https%3A%2F%2F>
- O'Driscoll, S., *Extradition case Dublin judge received 'inappropriate' contact about suspect Liam Campbell*, 28.02.2017, źródło: <https://www.belfasttelegraph.co.uk/news/republic-of-ireland/extradition-case-dublin-judge-received-inappropriate-contact-about-suspect-liam-campbell-35487189.html>.
- Policeman shot in Derry gun attack*, „The Irish Times” 2007, źródło: <https://www.irishtimes.com/news/police-man-shot-in-derry-gun-attack-1.814543>.
- Real IRA Dubbed Terror Group*, 16.05.2001, źródło: <https://www.cbsnews.com/news/real-ira-dubbed-terror-group/>.
- Real IRA leader Michael McKevitt released from prison*, 28.03.2016, źródło: <https://www.irishtimes.com/news/crime-and-law/real-ira-leader-michael-mckevitt-released-from-prison-1.2589977>.
- Real Irish Republican Army – Structure and Status*, źródło: https://www.liquisearch.com/real_irish_republican_army/structure_and_status.
- Real Irish Republican Army (RIRA)*, źródło: <https://www.encyclopedia.com/politics/legal-and-political-magazines/real-irish-republican-army-rira>.
- Stańco A., *The troubles. Terroryzm w ulsterze: po dwóch stronach barykady*, „Dialogi Polityczne 2011, nr 14.
- The Richest Terror Organizations: #10 – The Real IRA*, źródło: <https://forbes.co.il/e/10-the-real-ira/>.
- Two guilty of Real IRA gun plot*, „BBC News” 2010, źródło: <https://www.bbc.com/news/10464897>.